

высшей школы актуализирует определения педагогических условий и необходимых средств для мотивации к их освоения. Цель исследования - обосновать и предложить меры по повышению мотивации к изучению дисциплины «Методика преподавания в высшей школе» магистрантами, которые не связывают свою дальнейшую карьеру с научно-педагогической деятельностью.

Для обоснования мероприятий по повышению мотивации к изучению «Методика преподавания в высшей школе» магистрантами, которые не связывают свою дальнейшую с научно-педагогической деятельностью были использованы следующие методы: метод педагогического наблюдения, исследовательская беседа для выявления отношения студентов и преподавателей к методике преподавания дисциплины, метод теоретического анализа педагогических идей для научных обобщений по вопросам обучения и выявления новых закономерностей.

Представлены предложения по повышению мотивации магистрантов, не связывают свою дальнейшую карьеру с научно-педагогической деятельностью, при изучении курса «Методика преподавания в высшей школе». Предлагается «адаптивный» подход, основанный на обращении в содержании курса к категории «трудовой коллектив как образовательно-воспитательная система».

Ключевые слова: непедagogические специальности, мотивация, педагогическая подготовка

THE MOTIVATIONAL COMPONENT OF TEACHER TRAINING UNDERGRADUATES NON-TEACHING PROFESSIONS

O.V.Matvienko, M.N.Tsyvin

Abstract. Introduction to curriculum Master normative course "Methods of teaching in higher education" is objectively necessary condition for master training. However, students often causes misunderstanding educational purpose of studying such a course if they do not plan to link their future career with scientific and pedagogical activity. There is a methodological problem offers expedient methodically adapted and balanced professionally oriented pedagogical knowledge to undergraduates who do not associate my career with teaching. Given the fact that educational training programs are divided into masters research, professional, career, proposed "adaptive" approach in terms of the reference to the category of "workers' collective as education and educational system." Emphasized that labor groups represent a system of psychological, social and educational impact on their members. To study the educational aspects and patterns of production and development teams, training and education of employees, organization, institution, reorienting them to new means of production and professional activities, improve their skills, reorientation to new professions. Classes teaching tasks - training and education, solving educational situations fully extrapolated to production problems, thus resulting in teacher training specialist should know the teaching tools of analysis and design, apply knowledge about the nature of educational processes in labor careers, apply modern educational and developmental teaching technology. Offers expedient methodically adapted and balanced professionally oriented pedagogical knowledge should ensure that the basic structural components of the course "Methods of teaching in higher education," the purpose of his study, objectives and main content.

Keywords: non-pedagogical profession, motivation, teacher training.

УДК 378.147

ФОРМУВАННЯ ГУМАНІСТИЧНОЇ СПРЯМОВАНОСТІ МАЙБУТНІХ БІОТЕХНОЛОГІВ ЗАСОБАМИ ІНТЕРАКТИВНИХ МЕТОДІВ НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ

О. О. МИШАК, асистент кафедри романо-германських мов і перекладу

© О. О. Мишак, 2016

Анотація: У статті розглянуто використання інтерактивних методів навчання іноземної мови, що дозволяє ефективно вирішувати завдання розвитку особистісно-професійних якостей студентів-біотехнологів та сприяє формуванню гуманістичної спрямованості майбутніх фахівців. Обґрунтовано доцільність впровадження інтерактивних методів навчання іноземної мови у професійній підготовці біотехнологів. Наведено приклади занять з використанням різних форм і методів інтерактивного навчання іноземної мови. Докладно розглянуто найрезультативніші інтерактивні методи, які застосовуються на основі спеціальних текстів (метод вирішення ситуаційних завдань, метод рольової гри, метод проектів). Висвітлено застосування інтерактивних форм і методів навчання іноземної мови для формування гуманістичної спрямованості студентів-біотехнологів не лише в навчальному процесі, а й під час позааудиторної роботи в Національному університеті біоресурсів і природокористування України.

Ключові слова: гуманістична спрямованість, майбутні біотехнологи, процес формування, інтерактивні методи.

Актуальність (Introduction). Реформування і розвиток вищої освіти в Україні в умовах гуманізації “вимагає формування у майбутніх фахівців не тільки знань, умінь і навичок, а й здатностей, цінностей та особистісних якостей” [8, с.13].

„Професійна підготовка у аграрному ВНЗ повинна мати тісний зв'язок із професійною орієнтацією особистості, з формуванням певної системи цінностей, які є характерними для представників аграрної галузі” [4].

Одним із інноваційних підходів, здатним формувати активну, творчу, самодостатню особистість нового типу, яка спроможна ефективно діяти в умовах ринкової економіки, володіє високим рівнем організаційних, комунікативних, проєктивних умінь, здатна управляти часом, ситуацією, процесом, командою, організацією, виступає інтерактивне навчання, яке реально забезпечує перехід від педагогіки знанневої до розвивальної.

Інтерактивні методи вважаємо найефективнішими і для формування гуманістичної спрямованості майбутніх біотехнологів.

Гуманістичні тенденції у сфері біотехнології та сучасні вимоги до особистості біотехнолога актуалізують потребу у формуванні гуманістичної спрямованості майбутніх фахівців-біотехнологів у професійній підготовці.

Акцентуємо увагу на тому, що в сучасні навчальні плани підготовки майбутніх біотехнологів входять дисципліни гуманітарних, природничих і технічних циклів, але формуванню особистісно-ціннісної позиції приділяється недостатньої уваги.

Виховання гуманістично спрямованої особистості фахівця зумовлює пошук таких технологій і методів навчання, які б відповідали світовим вимогам та стандартам освіти, забезпечували б підготовку майбутніх фахівців на високому професійному рівні. У наукових дослідженнях останніх років широко використовують інтерактивні методи, які представляються нам найбільш доцільними для формування гуманістичної спрямованості майбутніх біотехнологів.

Аналіз останніх досліджень та публікацій (Analysis of recent researches and publications). Організаційні форми та методи інтерактивного навчання на сучасному етапі досліджували вітчизняні та зарубіжні фахівці: Н. Борисова, Н. Вахрушева, М. Волосяк, О. Пометун, Л. Пироженко, С. Сисоєва, О. Глузман, Л. Глушок, Л. Щуркова, Р. Блер, І. Колмен, Л. Каспер, М. Ламі, А. Льюїс.

У працях учених, присвячених використанню інтерактивного навчання у всіх ланках системи професійної освіти, наголошується на тому, що за допомогою його методів можна доволі ефективно вирішувати цілу низку завдань, важко досяжних у традиційному

навчання: формувати пізнавальні та професійні мотиви та інтереси; давати цілісне уявлення про професію; розвивати системне мислення фахівця; навчати приймати рішення; навчати працювати в команді; навчати колективної розумової та практичної роботи; опановувати методи моделювання, зокрема математичний, інженерний та соціальний [1]. Але мало хто з науковців досліджував проблему використання інтерактивних методів для формування особистості, здатної до професійної діяльності на гуманістичних засадах.

Мета (Purpose). Мета статті – довести, що використання інтерактивних методів навчання англійської мови дозволяє ефективно вирішувати завдання розвитку особистісно-професійних якостей студентів-біотехнологів та сприяє формуванню гуманістичної спрямованості майбутніх фахівців.

Методи (Methods). Серед методів дослідження, використаних при підготовці статті, застосовано систематизацію та обробку вітчизняних та іноземних літературних джерел, співбесіди та анкетування.

Результати (Results). Поняття „інтерактив” походить з англійської мови („interact”, де „inter” – між, взаємний; „act” – діяти) й означає взаємодію, діалог із чим-небудь або ким-небудь [6, с. 15]. Отже, інтерактивне навчання – це передусім діалогове навчання, сутність якого полягає в тому, що навчальний процес відбувається за умов постійної, активної взаємодії суб'єктів навчання.

Наголосимо, що організація професійної підготовки студентів на діалогічних засадах – це нагальна потреба, яка позитивно впливатиме на формування спрямованості майбутніх біотехнологів. Саме спрямованість на спілкування в діяльності належить до найважливіших ознак суб'єкта біотехнології. Через спілкування засвоюється й передається соціально-професійний досвід фахівців біотехнологічної сфери. Спілкування – це своєрідне соціальне середовище, в якому формується наукове мислення біотехнолога, відбувається його становлення як фахівця.

Крім того, у зв'язку з проблемами біобезпеки та негативним сприйняттям у суспільстві розвитку нових технологій узагалі й біотехнологій зокрема, майбутні фахівці-біотехнологи мають набувати навичок участі у громадських дискусіях, уміння вислухати й узяти до уваги побоювання і тривоги громадськості, а разом з тим і мотивувати власні погляди, обґрунтувати докази безпеки біотехнології, які безпосередньо стосуються моральної оцінки перспектив її використання. Тому найбільш доцільними у професійній підготовці біотехнологів ми вважаємо інтерактивні технології та методи, оскільки саме вони уможливають найбільш ефективну модель міжособистісної взаємодії не лише на рівні «викладач – студент», але й на рівні «студент – студент» [2].

Методи інтерактивного навчання ми розуміємо як сукупність прийомів і способів психолого-педагогічного впливу на студентів, що (порівняно з традиційними методами навчання) першою чергою спрямовані на розвиток у них творчого самостійного мислення, активізацію пізнавальної діяльності, формування творчих вмінь та навичок нестандартного розв'язання певних професійних проблем і вдосконалення навичок професійного спілкування.

Специфіка занять з іноземної мови саме така, що на цих заняттях є більше можливостей для реалізації нових інтерактивних технологій, *у результаті чого весь курс навчання іноземної мови спрямований не лише на використання його з практичною метою для потреб своєї спеціальності, а й на формування гуманістичної спрямованості студентів.*

Розгляньмо докладніше найрезультативніші інтерактивні методи, які застосовуються на основі спеціальних текстів (метод вирішення ситуаційних завдань, метод рольової гри, метод проектів).

Метод вирішення ситуаційних завдань (кейс-метод) виник в американській школі бізнесу й поширився у сферу освіти. Під час навчання ділової англійської мови метод вирішення ситуаційних завдань застосовують у роботі з автентичними текстами, в яких

описано проблемну (конфліктну) ситуацію, що вимагає неординарного й позитивного рішення. Мета методу вирішення ситуаційних завдань – розвиток у студентів здатності приймати рішення. Це вміння формується й розвивається поетапно:

- читання й розуміння автентичного тексту професійно-орієнтованого характеру, що становить основу ділового спілкування;
- знайомство з конкретним випадком, розуміння проблемної ситуації і ситуації прийняття рішення;
- пошук додаткової інформації, необхідної для прийняття рішення;
- обговорення альтернативних рішень проблеми / конфліктної ситуації;
- резолюція, прийняття рішень, оцінка варіантів рішень;
- диспут;
- зіставлення підсумків; порівняння рішень, прийнятих у групах, з рішенням, прийнятим у дійсності [3, с. 92].

Під час роботи над конкретним випадком (кейсом) студенти знаходяться не в пасивній ролі одержувачів інформації, а перебувають у центрі процесу розв'язання проблеми завдяки обраній формі роботи в міні-групах, у команді. Процес ухвалення рішень організований інтерактивно. Наведемо приклади ситуаційних завдань, які було вирішено: „Знайди сверхефект ноосфери”, „Знайди головну функцію системи Людина – Природа”, „Знайди компромісне рішення у використанні генетично модифікованої продукції”, „Знайди вихід з екологічної кризи шляхом використання біотехнологій”. Увага приділялася моделюванню ситуацій, які вимагали ціннісного вибору, активізували ціннісну свідомість студентів. Були відібрані розмовні теми й тексти для читання та аудіювання, які мають гуманістичну спрямованість. Особливу увагу приділяли професійним цінностям, наголошували на важливості біотехнологій у сільськогосподарському виробництві; увагу студентів звертали на особистісні якості біотехнолога, необхідні для успішної життєдіяльності.

Великі можливості для формування гуманістичної спрямованості майбутніх біотехнологів на заняттях з іноземної мови мають навчальні ігри. У навчальній грі поєднуються два різних принципи навчання: принцип моделювання майбутньої професійної діяльності і принцип проблемності.

Ділові ігри застосовували як форми відтворення предметного й соціального змісту професійної діяльності аграріїв, моделювання системи відносин, що складаються в аграрному секторі народного господарства. У навчальній практиці діяльність учасників ігор організовували на базі імітаційної моделі, що відтворює певні умови професійної діяльності, наприклад такі ділові ігри: „Презентація нового природоохоронного проекту”, „Сучасні екологічні біотехнології в агросфері”, „За та проти біотехнології”, „Презентація застосування біотехнології в агросфері”.

Рольові ігри застосовували як форму діяльності, під час якої учасники гри перебирають на себе певні ролі і в ігровій ситуації відтворюють дії і взаємовідносини між людьми, що характерні для аналогічної реальної ситуації професійного спілкування аграріїв, наприклад, „Співбесіда при працевлаштуванні на агрофірму”, „Виробничий конфлікт”.

Серед різноманіття нових педагогічних технологій для формування гуманістичної спрямованості з урахуванням цілей і завдань навчання студентів аграрних ВНЗ на матеріалі суспільно-аграрної тематики найефективнішим поставленим цілям представляється метод проектів. У зв'язку з тим, що переважання проектування в біотехнологічній діяльності є її особливістю, він дозволяє створити професійний контекст навчання, виробити вміння проектування, забезпечити постановку мети діяльності, пошук шляхів її досягнення й оцінку отриманих результатів.

Метод проектів – це спільна робота викладача і студента, в якій мовне спілкування слугує засобом досягнення мети іншої діяльності, спрямованої на пошук вирішення виниклої проблеми. Метод проектів завжди передбачає наявність проблеми, суб'єктивно або професійно значущої для студентів. Крім того, цей метод – не просто розгляд і дослідження означеної проблеми, а й практична реалізація отриманих результатів. Займаю-

чись будь-яким проектом, студент повинен вивчити різні погляди й підходи до вирішення проблеми, уміти проаналізувати отримані результати і в підсумку захистити свій проект. Водночас у процесі практичної та теоретичної діяльності студент набуває знання, і це знання стає його власним знанням, а не абстрактною думкою [5, с. 9].

Метод проектів припускає наявність соціально та особистісно значущої проблеми. Для студентів-біотехнологів аграрного ВНЗ це можуть бути проблеми сучасних екологічних біотехнологій в агросфері, проблеми альтернативної біоенергетики та біопалива, проблеми біобезпеки та біоетики, проблема забезпечення населення високоякісними продуктами харчування, проблема виробництва генетично модифікованої продукції та багато інших. Роль викладача в проектній методиці полягає в тому, щоб викликати інтерес до тієї чи тієї проблеми, а потім надавати мовну та організаторську підтримку. Під кутом зору аксіології мета проекту – актуалізувати певні гуманістичні цінності, відібрані викладачем як цілі навчання й зумовлені темою проекту, а також сформувати деякі особистісні якості, які розвиваються лише в діяльності й не можуть бути засвоєні вербально. Крім того, у ході виконання проекту студенти отримують досвід пізнавальної та дослідницької діяльності. Метод проектів сприяє формуванню у студентів соціально і професійно значущих мотивів, дає простір для гуманістичного розвитку особистості, здатної до продуктивної самостійної професійної діяльності на гуманістичних засадах.

Підготовка обробленого матеріалу до захисту і оцінювання супроводжується оформленням комп'ютерних презентацій. Зміст пропонованої презентації залежить від домінуючого у проекті виду діяльності, відповідно до якого Є. Полат виділяє п'ять таких груп: інформаційні, дослідницькі, практико-орієнтовані, творчі, рольово-ігрові проекти [5], тематику яких наведено в таблиці 1.

Таблиця 1. Тематика проектів

Вид проекту	Назва проекту
Інформаційний	Роль вивчення іноземних мов у формуванні особистості майбутнього біотехнолога
	Англійська мова – мова біотехнології
Дослідницький	Проблеми охорони природи та екобіотехнології
	Перспективи застосування біотехнологій в агросфері
Практико-орієнтований	Роль біотехнологій у вирішенні глобальних проблем людства
	Видатні діячі й винаходи в галузі біотехнології
Рольово-ігровий	Влаштування на роботу
	Виробничий конфлікт

Сучасні інтерактивні технології ми застосовували для формування гуманістичної спрямованості студентів-біотехнологів не лише в навчальному процесі, а й під час позааудиторної роботи в НУБіП України.

«Особливу увагу слід звернути на ті форми і методи виховної роботи, у рамках яких реалізується принцип *суб'єкт-суб'єктних* відносин учасників навчально-виховного процесу. Серед них творчі, проблемні, інтерактивні форми і методи» [7].

У позааудиторній роботі в плані формування творчої, гуманістично спрямованої особистості студента вважаємо особливо ефективним предметний тиждень з іноземної мови. Ця форма за своїм характером масова, тому що вона передбачає участь у ній широкого контингенту студентів і охоплює комплекс різних за змістом та формою заходів, які відбуваються в певний період і спрямовані на реалізацію завдань комплексного підходу до виховання студентів.

У рамках тижня проводили такі заходи: студентські конференції, конкурси стінгазет, вікторини, зустрічі з носіями мови, виїзні сесії та екскурсії, перегляди фільмів англійською мовою, конкурс письмових робіт на іноземних мовах (есе, лист зарубіжному колезі, твір), творчий тематичний вечір, словниковий бліц-турнір, гала-конкурс плакатів „Світ біотехнології”, конкурс перекладів текстів з біотехнологічної тематики.

Дієвим прийомом, спрямованим на виховання у студентів почуття патріотизму, формування гуманістичного ставлення до світу, інших людей, своєї професії, стали зустрічі зі студентами, які пройшли сільськогосподарську практику в Німеччині, Швейцарії та Великобританії. Щорічно кращих студентів відбирають для проходження практики на сільськогосподарських підприємствах за кордоном. Відбір проводять у кілька етапів, основні критерії – добре володіння іноземною мовою, професійні знання та вміння, а також особистісні якості студентів. Після закінчення практики влаштовують зустрічі зі студентами, які приїхали з-за кордону. Зустрічі проводяться іноземною мовою і організуються у формі диспуту, де кожен має можливість вільно висловити свій погляд, поставити питання, які його цікавлять, поділитися враженнями. Практиканти розповідають про сучасні умови й методи роботи, про позитивні моменти, які вони хотіли б застосовувати у вітчизняному сільському господарстві. Акценти робляться на необхідність виробництва екологічно чистої продукції, на впровадження біодинамічного господарювання, популярного зараз у Німеччині та інших країнах, на особистісні якості, необхідні для роботи з рослинами і тваринами. Як правило, в ході зустрічі виникають порівняння, тому важливо не дійти до ідеалізації тієї чи тієї культури, для цього викладач у процесі цих заходів повинен актуалізувати почуття патріотизму й інтернаціоналізму, толерантності, адже, на думку С. Рубінштейна, повага до вартого чужого – необхідна умова поваги до самого себе [9].

Значення таких зустрічей полягає в тому, що вони дають студентам можливість усвідомити цінність іноземної мови та професійних знань, сприяють створенню мотивації до вивчення іноземної мови й до навчання взагалі, знайомлять із культурними цінностями країни, мову якої вивчають, зміцнюють прагнення студентів переймати позитивний зарубіжний досвід для відродження сільського господарства власної країни, сприяють усвідомленню цінностей праці, землі, природи, формують почуття патріотизму та інтернаціоналізму. Заходи предметного тижня сприяють життєвому й професійному самовизначенню студентів, розвивають індивідуальні особливості особистості майбутнього фахівця біотехнології, зокрема вміння працювати в колективі й усвідомлення своєї ролі в ньому, відповідальність за вибір рішення, здатність аналізувати результати своєї діяльності, виявляти самостійність, активність, ініціативу.

Висновки і перспективи (Discussion). Отже, використання інтерактивних методів навчання іноземної мови сприяє розвитку професійного спрямування майбутніх біотехнологів, формуванню особистості, здатної до професійної діяльності на гуманістичних засадах. Інтерактивні методи організації навчального процесу – дієвий засіб для формування особистісних якостей майбутнього біотехнолога, що сприяє його самореалізації, стимулюванню інтересу до вивчення іноземної мови, залучення до діалогу культур, активного дослідження навколишнього середовища – усього того, що називається гуманістичною спрямованістю професійної діяльності майбутнього фахівця.

Актуальними напрямками подальшої розробки окресленої проблеми ми вбачаємо розробку рекомендацій щодо реалізації інтерактивних методів навчання англійської мови та перевірку їх ефективності у формуванні гуманістичної спрямованості майбутніх біотехнологів.

Список використаних джерел

1. Борисова Н. В. Образовательные технологии как объект педагогического выбора: учеб. пособие / Н. В. Борисова. – М. : Исследоват. центр проблем качества подготовки специалистов, 2000. – 146 с.
2. Кобюк Ю. М. Технології ситуативного моделювання у професійній підготовці майбутніх учителів / Ю.М.Кобюк // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології : науковий журнал / МОН України, Сумський держ. пед. ун-т ім. А. С. Макаренка. – Суми : СумДПУ ім. А. С. Макаренка, 2015. – № 3 (47). – С. 359-364.
3. Литовченко Н. А. Інтерактивні методи навчання англійської мови [Електронний ресурс] / Н. А. Литовченко // Англістика та американістика. – 2013. – Випуск 10. – С. 91-95. – Режим

доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/antame_2013_10_25.

4. Мишак О. О. ОБҐРУНТУВАННЯ ПОТРЕБИ У ФОРМУВАННІ ГУМАНІСТИЧНОЇ СПРЯМОВАНОСТІ МАЙБУТНІХ БІОТЕХНОЛОГІВ АГРАРНОЇ ГАЛУЗІ / О. О. МИШАК // ВИЩА ШКОЛА. – К., 2014. – № 6. – 103-109.

5. Полат Е. С. Метод проектов на уроках иностранного языка / Е. С. Полат // Иностр. языки в школе. 2000. – № 3. – С. 3–9.

6. Пометун О. І. Сучасний урок. Інтерактивні технології навчання: наук.-метод. посіб. / О. І. Пометун, Л. В. Пироженко. – К.: А.С.К., 2003. – 192 с.

7. Сопівник Р.В. Виховання особистості майбутнього фахівця агропромислової галузі крізь призму функцій наставника академічної групи // Науковий вісник Національного університету біоресурсів і природокористування України. Серія «Педагогіка, психологія, філософія». – 2015. – № 220. – С. 172-182

8. Сопівник Р. В. Еволюція ідей відбору та формування якостей лідера у процесі фахової підготовки майбутніх аграріїв / Р. В. Сопівник // Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету імені В.Гнатюка. Серія: Педагогіка. – 2012. – №3. – С. 13-18.

9. Рубинштейн С. Л. Основы общей психологии / С. Л. Рубинштейн. – СПб.: Питер Ком, 1998. – 688 с.

References

1. Borisova N. V. (2000) Obrazovatel'nyye tekhnologii kak ob"yekt pedagogicheskogo vybora: ucheb. posobiye [Educational technologies as object of pedagogical choice: textbook]. M.: issledovat. tsentr problem kachestva podgotovki spetsialistov, 146.

2. Kobyuk YU. M. (2015) Tekhnolohiyi sytuatyvnoho modelyuvannya u profesiyniy pidhotovtsi maybutnikh uchyteliv [Technologies of situational simulations in the training of future teachers]. Pedagogical sciences: theory, history, innovative technologies: Journal, 3 (47), 359-364.

3. Lytovchenko N. A. (2013) Interaktyvni metody navchannia anhliiskoi movy [Interactive methods of teaching English]. 10, 91-95. Available at http://nbuv.gov.ua/UJRN/antame_2013_10_25.

4. Myshak H. (2014) Obgruntuvannya spozhy u formuvanni humanistichnoyi spryamovanosti maybutnikh biotekhnolohiv ahrarnoyi galuzi [Justification of need of forming future biotechnologists' humanistic orientation of agricultural sector]. High School, 6, 103-109.

5. Polat Ye. S. (2000) Metod proyektov na urokakh inostrannogo yazyka [Project method at foreign language lessons]. Foreign languages at school, 3, 3-9.

6. Pometun O. I. (2003) Suchasnyy urok. Interaktyvni tekhnolohiyi navchannya: nauk.-metod. posib. [Modern lesson. Interactive learning technologies: science method. textbook]. A.S.K., 192.

7. Sopivnyk, R. V. (2015) Vykhovannia osobystosti maibutn'ogo fakhivtsia agropromyslovoi haluzi kriz' pryzmu funktsii nastavnyka akademichnoi hrupy [Educating future specialist personality agro industry in the light of academic mentor functions] Naukovyi visnyk Natsional'nogo universytetu bioresursiv i pryrodokorystuvannia Ukrainy. Seriiia "Pedagogika. Psykhologia. Filozofia", 220, 172-182.

8. Sopivnik R. V. (2012) Evolyutsiya idey vidboru ta formyrovanye yakosty lidera u protsesi fakhovoyi podhotovky maybutnikh ahrariyiv [The evolution of ideas selection and formation leader qualities in the professional training of future farmers]. Scientific notes of Ternopil National Pedagogical University V. Hnatyuka, Series: Pedagogy, 3, 13-18.

9. Rubinshteyn S. L. (1998) Osnovy obshchey psikhologii [Fundamentals of General Psychology]. SPb .: Piter Kom, 688.

ФОРМИРОВАНИЕ ГУМАНИСТИЧЕСКОЙ НАПРАВЛЕННОСТИ БУДУЩИХ БИОТЕХНОЛОГОВ СРЕДСТВАМИ ИНТЕРАКТИВНЫХ МЕТОДОВ ОБУЧЕНИЯ ИНОСТРАННОМУ ЯЗЫКУ

Е. А. Мышак

Аннотация. В статье рассматривается использование интерактивных методов обучения иностранному языку, которые позволяют эффективно решать проблемы развития личностно-профессиональных качеств студентов-биотехнологов и способствуют формированию гуманистической направленности будущих специали-

тов. Обосновується целесообразність впровадження інтерактивних методів навчання іноземному мові в професійній підготовці біотехнологів. Приведені приклади занять з використанням різних форм і методів інтерактивного навчання іноземному мові. Детально розглядаються найбільш результативні інтерактивні методи, які застосовуються на основі спеціальних текстів (метод рішення ситуаційних завдань, метод ролівої гри, метод проектів). Освітлено застосування інтерактивних форм і методів навчання іноземному мові для формування гуманістичної спрямованості студентів-біотехнологів не тільки в навчальному процесі, але і в час вільної роботи в Національному університеті біоресурсів і природопольовання України.

Ключові слова: гуманістична спрямованість, майбутні біотехнологи, процес формування, інтерактивні методи.

FORMATION OF FUTURE BIOTECHNOLOGISTS' HUMANISTIC ORIENTATION BY MEANS OF INTERACTIVE METHODS OF TEACHING FOREIGN LANGUAGE

H. O. Myshak

Abstract. The article deals with the use of interactive methods of teaching foreign languages to form future biotechnologists' humanistic orientation at higher agricultural institution. Education of humanistic orientation personality of specialist who meets modern requirements of society, provides search and selection of effective teaching methods, forms and means of work. In recent years, scientific studies are widely used interactive methods that seem to us the most effective to create humanistic orientation of future biotechnologists. The purpose of our research is to prove that the use of interactive teaching methods at the English classes can effectively solve the problem of development of personal and professional qualities of students-biotechnologists and promotes humanistic orientation of future specialists. It is given the examples of studies using various forms and methods of interactive learning foreign language. The most effective interactive methods used on specific texts include: the method of situation tasks, role-play method, project method. The each proposed methods is considered in detail. It is given the examples of studies using various forms and methods of interactive learning foreign language. Among the variety of new educational technologies to create the most effective humanistic orientation are project method. The specific of project method on biotechnology issues material is considered in detail. The application of modern interactive technologies to form humanistic orientation of students is observed not only in the classroom but also during extracurricular work at National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine. It is substantiated the expediency of introducing interactive methods of teaching foreign language in the training of biotechnologists.

Keywords: humanistic orientation, future biotechnologists, the process of formation, interactive methods.

УДК 37.014:796.011.1(438):001.8

ФАКТОРНИЙ АНАЛІЗ ПОКАЗНИКІВ РОЗВИТКУ ОСВІТИ В СФЕРІ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ І СПОРТУ В ПОЛЬЩІ

О. М. МОЗОЛЕВ, кандидат педагогічних наук, доцент,
професор кафедри теорії і методики фізичної культури і валеології

Хмельницька гуманітарно-педагогічна академія

E-mail: mozoliev64@mail.ru

Анотація. В статті автором визначені та обґрунтовані індекси показників розвитку освіти в сфері фізичної культури і спорту в Польщі. Проведено факторний аналіз розвитку системи освіти в сфері фізичної культури і спорту в Польщі за 1998-